

Bonne Blad

WALDOR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 13.

31te marts 1895.

21de aarg.

Far Karlst kommer til Ella tilhjælp.

Børneblad

abkommer hver sundag og kostet 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 ellspr. leveres det for 40 cents, og over 25 ellspr. for 35 cents. Til Norge kostet det 60 cents.

Peng og bestillinger, samt alt, hvad der angaaer exhibitionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Mr. G. Wulffberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for sundagsklassen.

Anden aargang.

Tolvte lesse.

Det fjerde bud.

II. Vore pligter mod dem, som har at hyde og raabe over os

ABE-klassen: 3 Mos. 19, 32: „For det graa haar skal du staa op, og du skal hædre den gamle.“

Katolikismus-klassen: Samme som ovenfor og Hebr. 13, 17: „Målyd eders beuledere og vor dem hørlige; thi de vægter over eders sjæle som de, der skal gjøre regnskab.“

Forklaringsklassen: Samme som ovenfor og Rom. 13, 1 (Sp. 111) samt Ap. Gj. 5, 29 (Sp. 122).

Vink.

Undersætters forhold mod øvrig-heden.

(David, Bbh. 34, Apostlerne, Bbh. 100, Absalom, Bbh. 27.)

Engang drog Ettruriens konge Vorssenna med en hær mod Rom. Alle i byen, som funde bære vaaben, rustede sig; folk fra landet kom ind i byen for at forsvarer den, og enhver, som havde en uven, glemte sit fiendstab, saalænge fædrelandet var i fare. Byen var dog ikke saa let at tage; paa den side, som vendte mod Ettrurien, strømmede den brede elv Tiber, og paa de andre kanter var byen omgivet af høje mure. Over elven var der dengang kun en bro; ved den havde romerne udstillet sterke vagter. Blandt de krigere, som der havde sin post, var den unge Horatius Kokles den tapreste. En dag kom pludselig hele fiendehæren syrrende mod broen. De romerne soldater kom ved dette uventede og volshomme angreb i forvirring, fastede sine vaaben og flyggiede tilbage over broen. Alene Horatius tabte ikke modet; han raabte efter sine rædde landsmænd og spurgte, hvorfor de flyggede. „Slipper I fienderne over broen“, sagde han, „vil de ligesaa let finde eder inde i byen

som her.“ Derpaa vendte han sig mod fienden, stillede sig ved broenden og drog sit sverd, rede til at følde den første, som skulle nærmre sig. Til sine landsmænd bagensor sig raabte han, at de hurtigst muligt skulle nedhugge broen. Saa stod han der alene, hug til høstre og venstre og afsødede behændig etruskernes sydregn med sit stiold. Forbirede over den ubente hindring stormede fienderne ind paa broen og følbede allerede lanserne for at støde ham ned, da paa engang braget af den nedstyrkende bro og roemernes glædeskrig over, at arbeidet var lyklets, stansede dem. Rask sprang Horatius i fuld rustning ned i Tiberen og svømmede under fiendens tætte sydkast ustadt over til sine landsmænd. Horatius's tapperhed havde dengang frelst Rom. Hans taknemmelige medborgere opreste til hans øre en mindestøtte og gav ham et stort stikkie land.

Tilhøreres forhold mod lærere.

(Minibiterne, Bbh. 47, Stefanus's tilhørere, Bbh. 101.)

En prest i England kom en dag paa sin vandring gennem menigheden forbi et sted, hvor endel murere arbeidede, og hørte en af dem sige: „Jeg skulle virkelig ønske, at jeg var prest og såaledes intet andet havde at gjøre end at gaa omkring i sine klæder med spadserstok i haanden.“ Mureren lo; men presten vendte sig straks om og bad manden en uges løn, om han vilde gaa omkring med ham i ses dage og se, hvad en prests arbeide var. Mureren vilde nu gjerne trække sig tilbage, men hans kamerater nødte ham til at gaa ind paa prestens tilbuds, siden han havde sagt, at han gjerne vilde være prest. Presten tog ham nu først med sig til et lidet hus, hvor han vilde besøge en syg mand. „Hvad fejler ham?“ spurgte mureren. „Han har kopper.“ „Kopper?“ sagde manden, „du vil jeg dog hellere blive her udenfor og vente paa Dem.“ „Men De er jo bleven enig med mig om, at De skulle gaa, hvor jeg gik?“ Mureren svarte ikke herpaa, men spurgte blot: „Og hvor gaar De saa hen, naar De er færdig her?“ Da saa presten fortalte ham, at han først skulle ind i et hus, hvor faderen netop var død, og alle laa i sørrelagensfeber, og dernæst ind i et hus, hvor der var nerbefeber, sagde mureren: „Nei, dette bliver formegent for mig. Vil De tillade det, saa gaar jeg straks tilbage til mit arbeide; jeg skal aldrig, det kan jeg love Dem, mere tale ondt om presternes gjerni g.“

Tjenestefolks pligter.

(Eliaser, Bbh. 13, Naamans pige, 2 Kong. 5, 1-3, Gihefi, 2 Kong. 5 30-27.)

Paa en fjørbmands avertissement efter en leregut meldte der sig hos ham et halvhundrede ansøgere. Da han nu valgte netop en, som

ingen anbefalinger havde at fremvise, forundrede en ven sig høilig derover. Men sjømanden svarte: Denne gut har mange anbefalinger. Vægde du merke til, hvordan han tørrede sine fodder af, inden han trædte ind i værelset, og at han lukkede døren? Han er altsaa omhyggelig. Han gav sin stol uden at betænkte sig til den gamle, lamme mand, som kom ind; det visner om hans godhed og opmærksomhed. Han tog sin hat af, da han kom ind, og svarte hurtig og sikkert paa alle mine spørgsmål; du ser saaledes, at han er høflig og har en god opdragelse. Han tog bogen op fra gulvet, hvor jeg med forstået havde lagt den, mens de andre stødte den til side eller snublede over den; det viser, at han er tjenstvillig. Jeg bemerkede videre, at hans frak var vel børstet, hans ansigt og hænder rene. Vil du ikke kalde alt dette anbefalinger.

Ærbødighed mod gamle folk.

Bed de olympiske folkefester pleiede alle Grækenlands stammer at indfinde sig. Engang var alle stænder optagne, da tilslut en gammel mand indfandt sig paa festpladsen. Han gifte længe omkring og ledte efter plads; men ingen af de unge stod op for ham. Men da han nædede hen til det sted, hvor spartanerne sad, stod alle de unge folk straks ærhabige op. Da nu atenienserne høit gav sit bifald tilstjende over denne høflighedshtiring, sagde den gamle: "Athenienserne ved, hvad der er passende, men spartanerne gjør det."

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Twelfth Lesson.

THE FOURTH COMMANDMENT.

II. Our duties toward our superiors.

ABC Class: Lev. 19. 32: "Thou shalt rise up before the hoary head, and honor the face of the old man."

Catechism Class: Same as above, and Hebr. 13. 17: "Obey them that have the rule over you, and submit yourselves; for they watch for your souls, as they that must give account."

Explanation Class: Same as above, and Rom. 13. 1—Qu. 111, and Acts 5. 29—Qu. 122.

SUGGESTIONS.

Duties of subjects towards the government.

(David, B. H. 34; Apostles, B. H. 100; Absalom, B. H. 37.)

At the battle of Sadowa in 1866, the Austrians were defeated by the Prussians, and driven from

the field. In the trenches lay a young Austrian soldier—quite a boy. He was badly wounded; but when the Prussian ambulance came around, he refused to be removed, and earnestly entreated to be left alone. As it was seen he had only a few hours to live, his request was granted; and there in the trenches he lay and died. When they came next day to remove his dead body, they found the explanation of his strange request. Concealed under his body were the colors of his regiment; and it was clear, that to preserve his country's flag from falling, during his life, into the hands of the enemy, he had thus bravely resolved to die above them. The news soon spread, and the dead body of the patriotic boy was lovingly buried with all the honors paid to a hero.

The duties of hearers to teachers.

(The Ninivites, B. H. 47; The audience of Stephen, B. H. 101.)

Good hearers make good preachers.

—He that wishes to have a good lamp, must not forget to pour oil in it.

—When Alexander the Great had become a powerful king, he heard that his former teacher was living in poverty. Remembering how much of his success was due to his teacher's instruction, he sent for the old man, and presented him with a whole city. The teacher was overwhelmed at the receipt of so great a gift, and declared that a small sum of money would be amply sufficient for his needs. But Alexander gave the kingly answer: "The question is not, how much it is fitting that you should receive, but how much it is fitting that I should give."

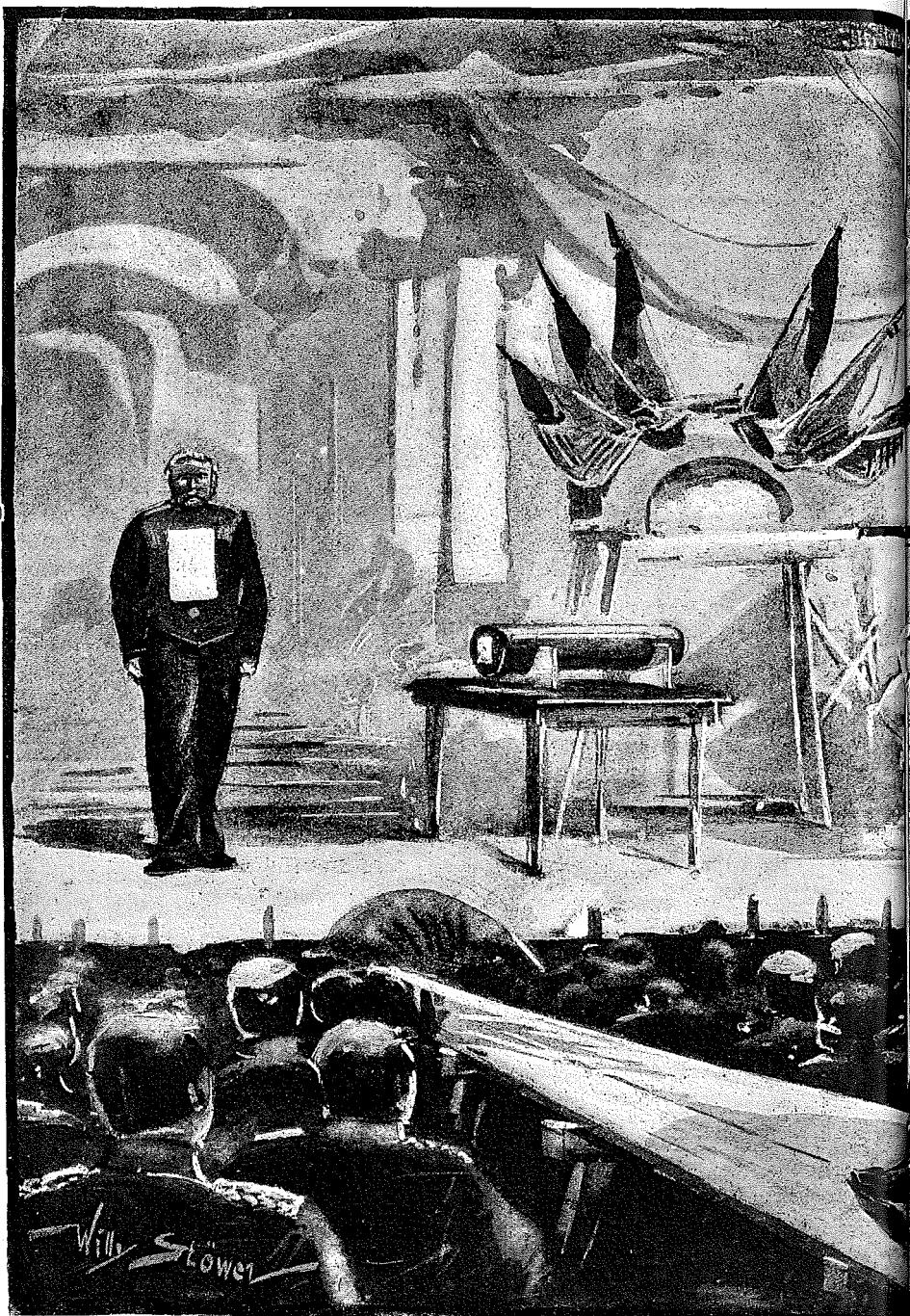
Duties of servants.

(Eliezer, B. H. 13; Naaman's maid, 2 Kings 5. 1-4; Gihesi, 2 Kings 5. 20-27.)

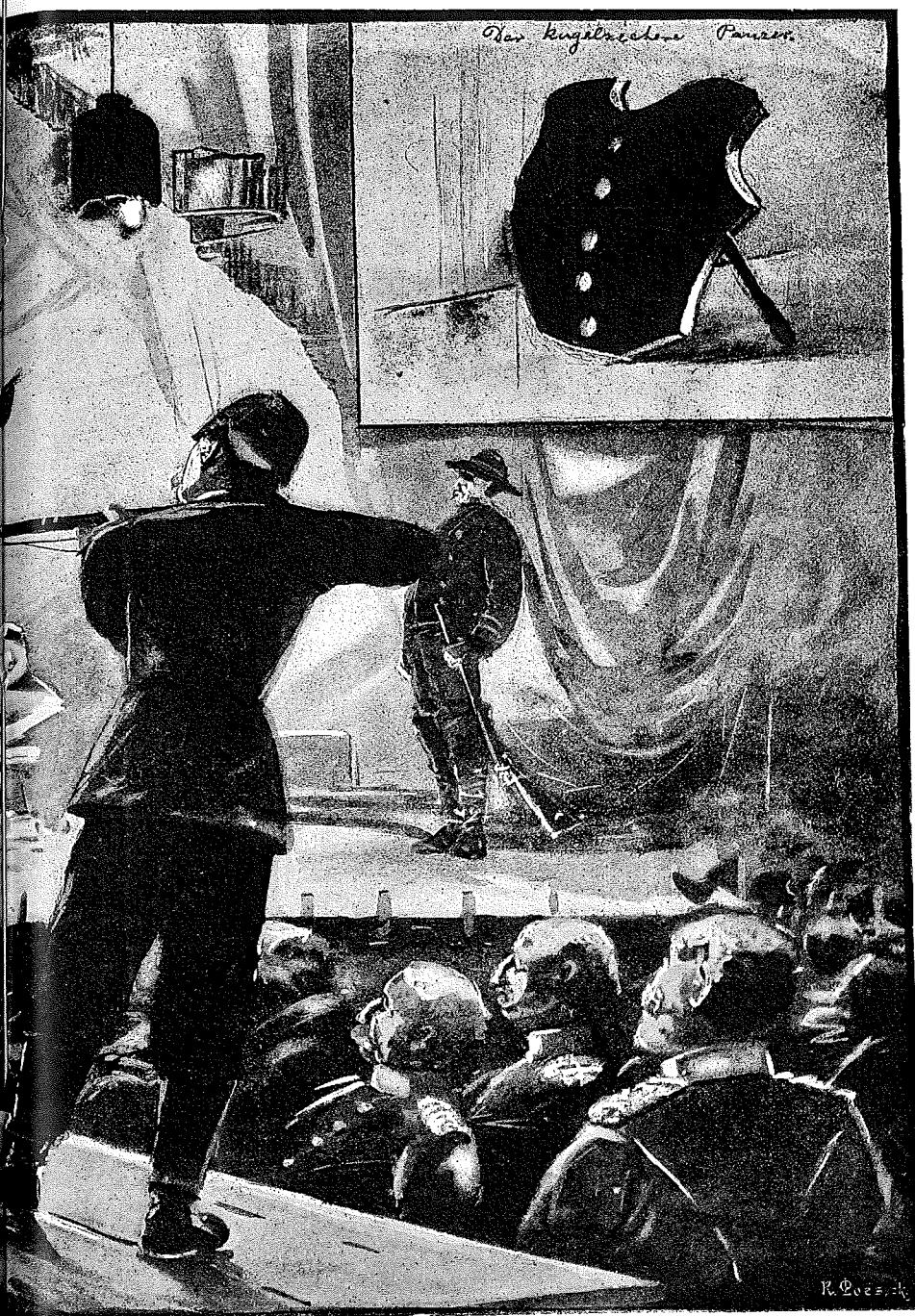
"Now the master is away," said a heathen servant to his Christian fellow-servant; "now we can take it easy." "My Master is yet here," answered the Christian; "he looks down from above to see whether he shall punish or reward; so I will just keep on working."

Respect for old age.

Gen. Lee was in the cars going to Richmond one day and was seated at the end farthest from the door. The other seats were filled with officers and soldiers of his army. An old woman, poorly dressed, entered at one of the stations, and finding no seat, and none having been offered to her, approached the end where the general was seated. He immediately arose and gave her his seat. Instantly there was a general rising, each one offering his seat to the general. But he calmly said, "No, gentlemen, if there was no seat for the infirm old woman, there can be none for me." The effect was remarkable. One after another got out of the car. The seats seemed to be too hot for them. The general and the old lady soon had the whole car to themselves.

Forsøg med Døme

a skudfrie panser.

Gullis haab.

(Fortættelse.)

Derpa lukkede hun sinene og synedes at sovne, men pludselig aabnede hun dem igjen, og idet hun strakte ud armene, raabte hun: „Se, Robbi, se! Alt er lys, straalende lys!“

De omkringstaende troede nu, at alt var forbi, men endnu engang aabnede hun sinene, og med et smil paa læberne hvissede hun med døende stemme, ligefom om hendes sjæl allerede havde begyndt sin flugt: „Sig min høre far, — at — han — kommer — hjem“, og idet hun med fingeren pegte mod himmelen, sloi hendes lykkelige sjæl didop.

10. For sent.

Der var en højtidelig stilhed i voerelset, hvor det døde barn laa, kun afbrudt af Roberts og madam Bruns hulsen. Men hys! Hurtige fodtrin nærmede sig, og i næste sieblik styrter Gullis far ind med vild forskrækkelse malet i sit ansigt. Filip havde tilslut fundet ham og hvillet i hans øre: „Kom hjem, Gulli holder paa at dø!“ Disse ord havde bragt ham til at slippe glasset af den kraftløse haand, til hurtig at styrte aafsted og faldte hans hjerte med forfærdelig redsel.

„For sent, for sent, far!“ flagede Robert. „Hvorfor kunde du ikke være kommen hjem før?“

„For sent! Hvad mener du?“

Med ligblegt ansigt styrte han hen til sengen og ser der sit barn ligge — dødt.

„Gulli!“ streg han og sank fortvilet ned ved siden af hende. „Gulli, se paa far og tal til far endnu engang! Jeg havde ikke tænkt at være saa længe, men de loffede mig med brændevin. „Gulli!“ gjentog han efter; men ikke et ord hørtes mere fra disse læber, som altid havde ønsket ham velkommen med ømme, hærlige ord og venlige smil.

„Men ser du ikke, at det er for sent — for sent, far! Gulli er død“, sagde Robert.

Død? Skulde aldrig mere disse barnlige læber tale til ham, disse hærlige sine se paa ham, disse smaa, magre arme flynge sig om hans hals?

Nei, se paa hende, du stakkars elendige mand! se paa hende, den stakkars hjælpeløse

skabning, som du saa længe lod udkæmpe livets storme alene! Livets smerteshølger kan gaa saa højt, de vil, paa denne verdens hav, til hende vil de aldrig mere kunne naa. Denne lille skabning, som medrette havde krav paa din omsorg, pleie og hærlighed, hun er nu borte, og du staar der med bevidstheden om, at du ikke har opfyldt dine pligter mod hende og endog forladt hende i hendes livs sidste timer. Var det fanske saadanne tanker, som strømmede gjennem den stakkars mands sjæl, da han tilslut virkelig for alvor begyndte at forstaa, at hans lille Gulli var død?

„O Gud!“ raabte han i sin vilde fortvilelse, „giv mig endnu en anledning, blot en eneste, til at vide, hvor meget jeg holder af hende. O, lad mig saa Gulli tilbage igjen, og jeg vil arbeide og stræve og aldrig drifte mere.“

Men nu var det for sent; ingen saadan anledning frembød sig mere, og med barnets sidste klagende bøn: „Far, forlad mig ikke!“ for sine øren, styrte han ud i den stormfulde nat uden hverken at vide eller spørge hvorhen. Engang stansede han; det var foran kneipens klart oplyste vinduer.

Han kunde høre sine muntræ kamerater straale sine drifteviser; han kunde se hjelne den mands hæse latter, som havde narret ham bort fra hans døende barn. Han kastede et blik paa kneipevertens skinnende ansigt, der han stod indenfor dørsen, og han saa de haanfulde bliske, denne kastede paa sine øre, mens han tog imod deres penge og kastede dem i skuffen. Og for saadant selfaks syld havde han forladt sit barn og formørtet hendes livs aften! Et saadant elendigt støende driftebag havde bragt ham til ikke at lytte til sit døende barns raab! Raseri, had og fortvilelse syldte hans hjerte. En stor sten laa ved hans fødder; han greb den og kastede den ind gjennem vinduet.

„Forbandet være du“, hvæfde han mellem sine sammenbidte tænder, „med alle dine lys og din brændevislugs! Forbandet være du for alle de uskyldige menneskers syld, som du har løftet indenfor dine elendige vægge!“

Høje raab hørtes indenfra, som om nogen var kommen tilstade. Hurtige skridt nærmede sig døren. Man vilde gribe ham, han maatte fly. Han ilte videre og videre med sine følgere lige efter sig. Han brydde sig dog ikke om dem; thi ingen skulde kunne gribe

ham, det vidste han. Binden fuste om hans øren, mens han sprang afsted, og han syntes stædig at høre raabet: „For sent, for sent! Gulli er død!“ Han stak fingrene i ørene for at slippe at høre disse ord; men den haanende, spottende stemme syntes at forfølge ham, hvor hurtig han end sprang. „For sent, for sent!“ lød det. „Hun raabte efter dig, da hun var døende; men du sad paa kneipen og stjede og drak!“

Hvorhen skulde han fly? Hvor skulde han vende sig hen for at slippe bort fra disse uhhyggelige raab? Han styrte afsted med større og større hast, og nu saa han Temsens mørke vand foran sig. Da flog en forfærdelig tanke gjennem hans hoved: „Dernede er glemsel at finde; der skulde han slippe at høre sit døende barns bedrøvde, flagende raab, slippe at se de smaa arme, som strakte sig ud efter ham; han skulde kunne bringe til taushed disse haanende, dæmoniske skrig, som lød for hans øren og hans anklagende samvittighed, — alt skulde han drukne i flodens mørke vande.“

Tæt efter ham lød hans forfølgeres skrig. Men efterhaanden blev den ene efter den anden træt af denne vilde jagt, og tilslut var der blot en, som fulgte ham og ikke havde tabt ham af synet. Denne ene havde fulgt efter ham lige fra det øjeblik, da han styrte bort fra sit døde barns leie, og han vidste godt, at foran denne stakkars fortvilede drækters fod rullede dødens mørke vand.

„O Gud, red ham, red ham!“ raabte han, mens han ilte afsted. „Red ham for Gullis skyld! Lad ikke hendes haab og hendes bønner have været forgjæves.“

Bidere og bidere styrte den ulykkelige far. Han nærmede sig mere og mere floden. I næste øjeblik vilde han have været fortæbt. Da hører han sin forfølgers raab: „O Gud, red ham, red ham!“ Og nu syntes denne virkelig at være lige ved at gribte ham. I næste øjeblik har en kraftig hånd grebet ham i skulderen, og han ser sig staende ansigt til ansigt med doktor Donald.

„Hvorfor holder De mig?“ raabte han vildt. „Slip mig og lad mig gaa! Gulli er død og jeg er fortæbt — fortæbt!“

„Gulli er ikke død; hun lever for evig“, svarte doktoren med høitidelig, alvorlig stemme, og ordene var som balsom for mandens opørte sjæl. „Hun har nu fundet hvile i et hjem, hvor der er fuldt af glæde, lykke og

fjærighed. Dere's kjære barn skal aldrig mere lide, aldrig mere græde. Kom, og jeg skal fortælle Dem, hvor lykkelig og glad Dere's lille Gulli vandrede bort. Følg med, saa skal De faa høre hendes sidste ømme, fjærlige hilser til Dem.“

Forundret, men stille og rolig som et barn lod manden sig uden en eneste indvending føre bort.

11. Roberts lykkelige hjem.

En stærke mænd og kvinder er forsamlede i det gamle hus, som var Roberts og Gullis hjem. Den lille Gulli skulde begraves. Det var merkelig at se, hvorledes alle syntes at savne det fjærlige, taalmelige barn. Man skulde knapt kunne tro, at et saadant lidet væsen skulde efterlade et saa tomt rum efter sig; men dette var alligevel tilfældet. Disse mænd med sine grove, veirbidte ansigter, var, naar de trætte vendte hjem fra sit arbejde, vante til at kaste blifket op til det lille vindu for at faa et glimt af den syges blege ansigt med det venlige smil, og nu, da det lille gulloffede hoved var borte, syntes hele huset dem saa mørkt og trist.

De stakkars toner savnede hende ogsaa; saa mangen stund havde de tilbragt i det lille værelse, hvor Gulli laa saa lange stunder alene, og de mindedes saa mangen en samtale, de havde haft med den fjærlige, underlige pige. I den sidste tid havde hun ogsaa bragt flere af dem til med glæde at lytte til beretningen om ham, som fremfor alle havde været en smertens mand og alle lidendes ven, og som havde været prøvet i alle ting ligesom os.

Og Robert! — Hvem kan skildre hans sorg den dag, da hans lille kjære søster forlod ham for aldrig mere at vende tilbage.

Med taarer i øjnene traadte nogle af mændene frem for at bære kisten ud paa gaden, hvor vognen ventede. Saaledes blev lille Gulli baaret bort af venlige hænder. Bag den simple ligvogn gift den grædende Robert og doktor Donald. Gulli skulde ikke begraves i byen; Robert havde saa indtrængende bedt om, at hun maatte blive begravet ude paa landet, og den venlige doktor Donald havde ikke hjerte til at negle gutten dette.

(Sluttet.)

Snilde søster Lina.

"Herman, lad mig faa lov til at se lidt i din nye billedbog!" bad den lille Lina sin broder, "du bruger den alligevel ikke nu!"

"Nej, du faar ikke lov!" udbrød Herman i en heftig tone og lod sine byggeknopper ligge for at rive den nye bog fra søsteren og lægge den ind i skabet.

Denne git bedrøvet hen til sin moder, som sad og syede, lagde sit hoved mod hendes sang og sagde: "Mama, Herman vil ikke laane mig sin billedbog."

"Ja jeg har hørt det, barnet mit, og det gør mig ondt, at din broder er saa uskikkelig; men jeg kan ikke gjøre ved det. Bogen tilhører Herman, og jeg vil ikke tvinge ham. Men her har du et pent stykke tøj; naal og traad finder du i systrinet. Gør nu et pent forklæde til dutten din."

Lina sprang fornøjet bort og hentede syssagerne. Imidlertid bad moderen Herman om at komme hen til sig.

"Hvorfor vilde du ikke laane Lina bogen?" spurgte hun.

Han saa ned og svarede: "Lina har bøger selv."

"Tante Sofie har ogsaa mange bøger, alligevel var hun igaar indom for at laane en, og jeg lod hende gjerne faa den. Din søster vilde sikkert ikke have ødelagt din bog paa nogen maade. Og husk paa, hvor snild hun altid er mod dig — Tænk over det! Du skal vi se, næste gang du beder Lina om noget, om hun siger nei."

Dermed var sagen afgjort, og Herman gik efter hen for at lege med sine byggeknopper. En stund senere kom Lina springende ind frydfuld med en stor sukkerkringle i haanden.

"Se, mama, denne har jeg faaet af gamle Mina."

"Ja, Lina, lad mig faa lidt med dig," sagde broderen. Uden at betænke sig brød Lina den deilige kringle tværs over og gav Herman halvdelen. Han greb den begejstret, men kom idet samme til at se paa sin mama, som havde stanset sit arbeide og sendte sin son et blif, som gutten straks forstod; han kom til at erindre, hvad moderen fort i forveien havde sagt, og blev saa stamfuld, at han rødmede. Han lagde hurtigt kringle-

stykket fra sig, sprang hen til Lina, kyssede hende og sagde: "Tak Lina," — thi han havde ikke engang taget sin søster.

De to søskende nød nu den uventede gave og de satte sig derpaa efter, Herman til at lege med knopperne og Lina til at sy. Det varede dog ikke længe, før hele Hermans bygning faldt overende, og han blev som følge deraf kied af det hele og vilde finde paa noget andet at lege med.

"Gjerne det," sagde moderen, "men du maa først rydde bort dine byggeknopper."

"Uf, hvor kædeligt," sagde Herman.

"Hvis du beder Lina, saa hjælper hun dig kanske!"

Gutten saa paa moderen og betænkte sig endnu lidt, men gif til sidst hen til skabet og hentede frem sin billedbog. "Der Lina," sagde han, "du kan se i bogen, saalænge du vil, hvis du vil hjælpe mig at rydde op byggeknopperne."

Lina lo, og moderen maatte ogsaa le.

Herman sagde intet; men hans søster synede sig at hjælpe ham at rydde op. "Saa kan vi se sammen paa dine pene billede, og siden beder vi mama fortælle historier for os," sagde hun. Og Herman forstod, at det var bedst at være snild mod sin ældre søster.)

Dowes skudfrie panser.

[Se billedet.]

den senere tid er der gjort forskellige forsøg paa at opfinde lette pansere, som kan være til nytte selv ligeoverfor nutidens udmerkede skydevaaben. Et af de heldigste forsøg i saa henseende er gjort af Henrik Dowes; hans panser har vægt stor beundring, og ved de øvelser, som vi ser paa billedet, kan han være sikkert paa, at det er godt nok. Imidlertid har heller ikke Dowes panser vist sig at være sikkert ligeoverfor nutidens bedste geværer, saaledes vil det heller ikke nytte ligeoverfor de udmerkede nye, som man til sommeren skal begynde at indføre i den norske armé.

Den opgave at finde skudfrie pansere kan saaledes endnu ikke siges at være løst.